INFORMACJA, al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, hol główny, tel.: 61 626 66 66; fax 61 626 67 44, e-mail: kancelaria@umww.pl

RESIST – dzieląc się wiedzą i doświadczeniami: wyzwania w fińskim spichlerzu wobec zmian klimatu

Od ubiegłego roku Województwo Wielkopolskie jest członkiem Grupy Doradczej międzynarodowego projektu „Regiony odporne na zmiany klimatu dzięki innowacjom, nauce i technologii” (dalej jako Projekt lub RESIST), koordynowanego przez norweską SINTEF oraz portugalską INOVA+. RESIST realizowany jest także w ramach Europejskiej Sieci Regionów na rzecz Badań i Innowacji (ERRIN), której Województwo jest członkiem. Projekt stanowi odpowiedź na potrzebę podjęcia przez Europę transformacyjnej adaptacji, czyniącej ją bardziej odporną na kryzys klimatyczny.

Jednym z obszarów objętych projektem jest południowo-zachodnia Finlandia, znana jako spichlerz dla całego kraju, w której ok. 26% gruntów jest wykorzystywanych do celów rolniczych. Region boryka się z problemem odprowadzania wody, który pogłębia się w wyniku zmiany klimatu. U jego podstaw leżą lokalne uwarunkowania – w przeciwieństwie do bagnistych i obfitujących w jeziora wnętrz kraju oraz jego północnych krańców, brakuje tu naturalnych zbiorników retencyjnych. To natomiast czyni region bardziej podatnym na powodzie i spływy wód opadowych podczas coraz łagodniejszych i deszczowych zim. Problem intensyfikują dłuższe i poważniejsze susze wiosną i latem, a jego skutki odczuwalne są m.in. w rolnictwie.

Konsekwencją negatywnego oddziaływania długotrwałych susz w okresach wegetacyjnych oraz wzmożonych opadów w zimie są m.in. erozja gleby i wymywanie składników odżywczych, co w efekcie wzmaga proces eutrofizacji naturalnych zbiorników wodnych, w tym Morza Archipelagowego, stanowiącego część Bałtyku. Wskazane wyżej zagrożenia wymagają m.in. wprowadzania zmian w sposobie uprawy ziemi przez lokalnych rolników.

Jednym z nich jest Martti Hyssälä, prowadzący rodzinne gospodarstwo w gminie Lieto. W swojej wypowiedzi dla REVOLVE wskazuje **na konieczność przystosowania prowadzonej działalności do klimatu, coraz bardziej odmiennego** od tego, który panował w czasach jego dzieciństwa. Przykładowo podaje, że o ile w czerwcu 2023 r. w okolicy padało tylko dwa razy, to w czasach jego młodości, w latach 80. i 90. XX w. występowały stałe opady, przynajmniej deszczu. Ostatnie lata przynoszą coraz dłuższe okresy suszy, czasami tylko ze sporadycznym deszczem.

W odpowiedzi na pojawiające się problemy rolnik podejmuje szereg dostosowujących działań w swoim gospodarstwie. Jednym z nich jest wykorzystanie upraw ozimych celem zabezpieczenia pól uprawnych przed erozją gleby. Uprawy te pomagają wiązać glebę, zatrzymywać składniki odżywcze i tworzyć podziemne kanały, które wspomagają nawadnianie i wzrost korzeni wiosną. Pan Hyssälä ogranicza także stosowanie nawozów i pestycydów. Jak wskazuje, **uprawia pszenicę ozimą i żyto, aby latem korzenie sięgały głębiej w glebę. „Próbuję też pozyskać więcej węgla na pola (zwiększanie zawartości węgla związanego w glebie – przyp. red.), więc zamieniam pola pszenicy na użytki zielone i zamieniam te użytki zielone (pola) z moim kuzynem, a także pozyskuję obornik od bydła mlecznego”** – mówi w udzielonym wywiadzie.

Podobne problemy sygnalizuje również inna mieszkanka Lieto – Marita Rasimus, której rodzina od trzech pokoleń prowadzi działalność rolniczą, ukierunkowaną m.in. na uprawę pomidorów**. Wskutek poważniejszych wiosennych susz, które uznaje za największe wyzwanie w regionie, rolniczka zmieniła rośliny na poziomie odmiany, które sieje, różniące się od tych wcześniej wykorzystywanych przez jej ojca. Znaczącą zmianą było przejście na rolnictwo bez orki, stanowiące system uprawy, w którym unika się wszelkich praktyk sprzyjających fizycznej degradacji gleby. Zainstalowany w gospodarstwie osadnik ma na celu nawadnianie upraw w**

okresach suszy.

Testowane i wdrażane w ramach projektu RESIST rozwiązania oparte na przyrodzie (ang. nature-based solutions – NBS) mają wesprzeć obszary wiejskie w południowo-zachodniej Finlandii w ich skutecznym przystosowaniu się do zmian klimatu. Prace obejmować będą wzmacnianie dialogu między właścicielami gruntów i zachęcaniu ich do bardziej zrównoważonej gospodarki wodnej poprzez rozwój szkoleń w zakresie planowania i wdrażania NBS. Podjęte tu działania pozwolą również na **opracowanie wielokorzystnego planu retencji wody dla konkretnej zlewni i wizualizację skutków za pomocą modeli cyfrowych**.

Doświadczany przez Finów problem nie jest również obcy **Wielkopolsce, borykającej się z największym niedoborem wody w kraju**. To natomiast zdecydowanie argumentuje **konieczność zwiększania zasobów wody poprzez jej retencjonowanie w regionie, realizowane m.in. poprzez tworzenie zbiorników retencyjnych. Ich przykładem może być otwarty w połowie ubiegłego roku zbiornik w Tulcach w gminie Kleszczewo**.

Świadomość wyzwania na poziomie regionalnym przejawia się również w publikacjach, których przykładem może być pozycja pod tytułem „Współczesne uwarunkowania i wyzwania gospodarowania wodą w rolniczej przestrzeni produkcyjnej Wielkopolski”**.**

Zachęcamy do lektury, jak również do śledzenia strony projektu RESIST**!**

Dziękujemy za odwiedziny i zapraszamy ponownie